

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Provisiones Senectutis, Per Tres
Partes Distributæ - In quibus raræ ac penenecessariæ Veritates, cum
omnibus Christi fidelibus, tum potissimùm Gratiarum Cœlestium,
lucrorumque æternorum avidibus, quâ theoreticè, quâ practicè
proponuntur

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066391

Provisio 11. Per Communicationem cum Deo ejusque operibus ad intra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45462

ate percipiunt, eam non aliunde copiosam, con-
fertam, coagitatam supereffluentemque unquam
facturos, quàm ex ista cum Deo suo, cumque
Divinis actionibus communicatione. Hanc igitur
faciamus, si qui copiosè ditescere cœlo, &
eternitatem illam quàm ditissimi ingredi volu-
mus. Sicut enim Deo nihil est ditius, ita quoque
ad ditescendum Deo, nihil est ipso illo Deo di-
tius, sive accommodatius.

PROVISIO XI.

*Per Communicationem cum DEO, ejusque
Operibus ad Intra.*

Occurrit animo, aliquid huic Provisionum
faciendarum de Spiritualibus divitiis, the-
saurisque negotio, & maximè proprium, & ma-
xime idoneum quod ebalbutire (nam enarrare
vel modicè, arduitas atque immensitas argumen-
ti, nec meum, neque ullum intellectum crea-
turæ sinet unquam) animus est, & ni fallor, ope-
re pretium erit. Est autem hoc, ut Provisio-
nem cœlestium opum, dum in hujus vitæ cursu,
& specialiter dum in decursu sumus, nobis ex
ipso Deo, quantus quantis & qualis qualis ille
in ipso se, totâque tum essentia, tum Oecono-
mia sua interiore reperitur, faciamus & coacer-
vemus.

Arduum opus & sine dissimulatione per
quam difficile; & quis aspirabit, nedum attin-
get ad illud? Sed firma spes est, quod adjuvabit
ille, qui nos fecit, quanquam de limo & nihilo,
attamen ad similitudinem & imaginem suam, &
nobis præceptum dedit. *Estote ergo perfecti, si-* *Matt. 5. 48.*
V.P. Druzb. Op. VII. L cut

cut & Pater vester celestis perfectus est. Præsertim quando, quod conabimur, conabimur verecunde simul & amanter, non quasi scrutatores, sed quasi speculatores, quod si scrutabimur ut exaltemus, non ut exaltemur, scrutabimur, non ut vanitate inflamur, sed ut veritate humiliemur ac solidemur. Scrutabimur non ut rapinam arbitremur, & exerceamus; sed ut divitias salutis, spem, & panem vitæ æternæ metamus, transformati de claritate in claritatem, tanquam à Domini gloria.

Deus noster, est, qui est, merus, purusque per omnia Actus, simplicissimus, omnis compositionis, omnis multiplici- tatis, omnis potentialitatis, omnis pluralitatis expers, & incapax in sua entitate atque essentia. In eo non sunt aliqua, non sunt quædam, non sunt omnia; sed ipse est, qui est, est idem & unus in essentia: Trinus autem in Personis. Quando tamen nos pusilli homines de Deo Divina cogitamus, necesse habemus attemperare illa nobis, & de illis loqui ad modum nostri limitati & ex pluribus coagmentati esse: in quo aliud quidem est Essentia, aliud potentia essentiæ, aliud operationes potentiarum, aliud perfectiones & quasi dotes Essentiæ atque Naturæ. v. g. In nobis aliud est homo, aliud humanitas, aliud corpus, aliud anima, aliud compositum ex his, resultansque persona, aliud memoria, intellectus, voluntas, aliud actiones harum potentiarum, memoratio, intellectio, volitio, aliud sapientia, justitia, bonitas, charitas, veritas &c. In Deo secus se habent ista: omnia sunt unum, & idem penitus ista. In solis Tribus Personis, quia est processio, est etiam oppositio, est distinctio, est numerus: ita tamen,

ut et si alius sit Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus, nequaquam sint aliud, & aliud: quia unitas, identitas consubstantialitasque Essentiæ ac naturæ, aliud aliudque esse prohibet: quamvis alios esse aliosque, incomprehensâ veritate requirit. Itaque in Deo nostro, personæ quidem inter se sunt plures, id est, tres, inter se distinctæ & ab invicem aliæ: in sua tamen essentia, singulæ sunt unum & idem, unitate atque identitate absoluta; sicut & essentia ipsa earum, est prorsus eadem, prorsus unica, prorsus illa ipsa. In eadem essentia Divina simplicissima, eademque ac plus quàm una & unica: inveniuntur perfectiones (attributa aliàs dici, usus est) Deo & ejus Essentiâ dignæ: quæ in semetipsis, non sunt revera perfectiones essentiæ, quasi quidpiam aliud ab essentia, & perficientes essentiam: sed sunt re ipsâ, & revera ipsamet Essentia; ita ut sicut Deus est per essentiam Deus, ita quoque per essentiam sapiens, per essentiam omnipotens, per essentiam bonus, justus, clemens, verus, vivens, immensus, &c. Et sicut essentia ejus, est Divinitas ejus, sive sicut Divinitas ejus, est essentia ejus, sic etiam sapientia ejus, sit Divinitas & essentia ejus, omnipotentia ejus, sit Divinitas & essentia ejus. Bonitas ejus, sit Divinitas & Essentia ejus: sicque de aliis. Insuper verò (& sequitur ex prædictis) Sapientia ejus, est omnipotentia ejus, est justitia, est bonitas, est veritas ejus. Insuper etiam Sapientia ejus, est actus Sapientiæ ejus, omnipotentia, est actus omnipotentia ejus, justitia & misericordia, est ipsæ actus justitiæ ac misericordiæ ejus. Insuper adhuc actus sapientiæ ejus, est adhuc justitiæ ejus,

Actus justitiæ ejus, est actus misericordiæ ejus, actus sapientiæ, justitiæ, misericordiæ ejus, est actus omnipotentia, veritatis, bonitatis ejus; quia omnia quæ in eo sunt, nec omnia sunt, id est plura, nec in eo sunt quasi ab eo & ejus essentiã alia, sed sunt idem & unum realiter & essentialiter; & ille unus ac idem, est ista omnia, quæ scilicet nos concipimus ut plura, & quæ dicimus omnia cum in eo sint absolutè una, eademque essentia & Divinitas, illa omnia.

Noster ergo modus concipiendi, cogitandi, contemplandi, explicandi Deum & essentiam naturamque ejus, & contenta in Essentia ejus, hunc in modum partitur.

1. Concipit essentiam & Naturam, quæ est una, unica, unitasque, Deitas, Divinitas, DEUS.

2. Concipit personas tres. Patris & Filii & Sancti Spiritûs. Pater à nullo originem nisi ex seipso habet. Filius est Patris Filius, natura nascens, unigenitus: idemque Verbum. Idem & Imago. Coæternus, consubstantialis Patri, ex ejus essentia per intellectum nascens ab æterno, & semper, & in æternum. Spiritus Sanctus, est Patris & Filii Spiritus, non natus ut Filius, non factus ut creatura, non à se ut Pater, sed procedens & spiratus à Patre & Filio, ex Patre, & ex Filio, non tamen quasi à duobus distinctis principiis, sed quasi ab uno.

3. Concipit attributa, seu perfectiones Naturæ essentiæque inexistentes, eique quasi accidentes, & eam veluti perficientes, complementesque (licet revera sint ipsamet identicè essentia) & concipit eas quasi alias, tum ab essentia, tum ab

ab semetipsis invicem, quasi Sapientia sit alia à bonitate, hæc à potentia, ista à justitia, hæc rursus à misericordia, sicque de aliis: cum tamen omnes istæ perfectiones sint una eademque perfectio, una eademque entitas, una eademque ipsamet Deitas ac Essentia.

4. Concipit earum perfectionum quosdam veluti gradus, ac latitudines extensionis & intentionis. Ita concipit Sapientiam seu scientiam existentium, aliam futurorum, aliam possibilium, aliam conditionatorum, aliam necessariorum, aliam liberorum seu contingentium, aliam visionis, aliam intelligentiæ simplicis. Sic etiam concipit voluntatem aliam bonam, aliam beneplacentem, aliam perfectam, aliam absolutam, aliam permissivam, aliam externam, aliam internam, aliam essentialem. Sic etiam concipit justitiam, aliam distributivam, aliam vindicativam, aliam legalem. Sic concipit potentiam, aliam creativam ex nihilo, aliam productivam ex præjacente subjecto, aliam naturalis ordinis opera, aliam supernaturalis operantem, &c.

5. Concipit in Deo prædictarum perfectionum Divinarum veluti exercitationes atque effectus, tum ad extra in creaturarum bonum emanantes à Deo, de quibus in præcedenti provisione dictum est: tum ad intra in ipsomet Deo veluti operantes, Deumque id quod est, Deum scilicet facientes, omnibono explentes, glorificantes, beatificantes, fatiantes, & omne, quod nullus mens capit præter Divinam, eidem bonum absolutum omnimodumque conferentes. Sic e. g.

Sapientia Dei eminentissimè facit Deum sapien-
tem, comprehendentem, adæquantem scibili-
tatem omnium scibilium, dans quasi se Deo in
lucem intelligentiæ per se subsistentem, parem
omnibus cognoscendis & cognoscibilibus: ipsa
verò cognoscibilia omnia eidem Deo, ex eodem
Deo, inesse reperiens & ostendens: quo fit ut
neque lucem intelligentiæ, neque ipsam intelle-
ctionem, neque objecta intelligibilia aliunde
habeat, sed à semetipso hauriat, vel potius ipse
met sibi omnia ista sit, substantialiter, & per se
subsistenter sit; simul denique & uno eodemque
indivisibiliter & essentialiter actu sit; quamvis
noster intellectus, in hoc actu essentialiter tam
uno quàm immenso, & æterno, & simultaneo,
propter inadæquatam & mancam concipiendi
suam facultatem, ordinet priora cognita, prio-
resque cognitiones, deinde posteriores &c. alias
aliis quasi succedentes.

Hoc modo dicimus nos, Deum per suam sa-
pientiam infinitam, seu infinita claritate pellu-
centem & penetrantem omnia cognoscibilia, in
quavis conditione, cognoscere primum (in pri-
mo signo rationis loquuntur Theologi) atque
comprehendere comprehensione absolute ple-
nâ, propriam essentiam, processiones persona-
rum, procedentesque ipsas personas Divinas
Patris quidem à nullo, filii verò à Patre tantum,
Spiritus autem Sancti ab utroque.

2. Dicimus Deum cognoscere in alio seu
secundo signo rationis, per eandem sapientiam
suam ab omni æternitate, & in omnem æternita-
tem omnia possibile: quæ possibile omnium
omnimoda cognitio, promanat Deo, ex vi prio-
ris

ris cognitionis, Essentiæ nimirum suæ, in qua eminenter latent, continentur, repræsentantur, que omnia jam dicta possibilia.

3. Dicimus Deum sua sapientia cognoscere & comprehendere perfectissimè omnia illa, quæcunque sive creabilis potentia, sive jam creata quælibet vis, facultasque efficere potest.

4. Dicimus Deum per suam sapientiam cognoscere & scire ea omnia, quæcunque fierent, posita quacunque conditione, atque combinatione, præsertim ex parte liberi arbitrii, rerumque illi subjectarum; in quo est infinities infinita varietas, perinde ut infinitis motivis atque modis & excitari potest arbitrium liberum, & conditiones circumstantiæque variari & combinationes fieri.

5. Dicimus Deum per suam sapientiam cognoscere, omnia absolutè futura, cum suis & in suis omnibus circumstantiis, per omnem æternitatem: quâ cognitione gubernat Deus mundum hunc universum in hoc tempore, & gubernabit post finem horum sæculorum, postque judicium mundi universale peractum, per omnem æternitatem. *Cùm Christus tradiderit regnum DEO Patri, & cùm evacuaverit omnem principatum & potestatem & virtutem.* Ecce quomodo Sapientia Dei, unica licet in se, idemque quod Deus est in se, multiformis est tamen, secundùm quod à nobis cognoscitur: quia nullatenus potest cognosci sic, quomodo est in se. Possset autem hunc ipsum in modum disputari de aliis Divinis perfectionibus, quæ in Deo idem penitus sunt, tam secum, quàm cum Deo, sed à nostra inadæquata cognoscendi (præsertim verò res Divinas)

ratione, aliter cognosci nequeunt, nisi diminutè, nisi afficta multiplicitate, nisi apposita distinctione.

His ita ebalbutitis à nostra infantia de Deo, deque illius essentia & personis & perfectionibus atque proprietatibus, & de earum seu distinctionibus, seu quasi operationibus multiplicibus, licebit cuivis studiosæ spiritualium thesaurorum animæ, mediante intentione voluntatis suæ, inferre se, cum omni observantia & dilectione in Deum, in Dei personas, proprietates, operationes, tam nobis ex sacra doctrina notas, quàm etiam nunquam manifestatas revelatasque nobis, quarum in immensæ infinitæque perfectionis Deo, innumerabilis restat numerus necessariò, quandoquidem earum, quas revelatas habemus restricta satis est copia. Licebit inquam, in eas sese inferre, inter eas domicilium statuere, in iis demorari, intra illas disperire, ab eis absorberi, atque transformari; perinde ut transformatur absorbeturque atomus aquæ in mari vini, atomus arenæ in mari auri, atomus aëris in mari solis, atomus rei, in mari universi, atomus temporis, in mari aternitatis; atomus nihili in mari Essentiæ. Licebit etiam tota Dei, & jam aliquomodo suâ Essentiâ, totis & omnibus Divinis processibus atque communicationibus internis, totis processuum terminis seu personis Divinis, totis omnibusque proprietatibus & attributis, totis attributorum sive perfectionum perfectionibus, gradibus, extensivisque ac intensivis capacitatibus, totis & omnibus singulisque perfectionum communicationibus & actuationibus, & tam in Deum,

Deum, quàm extra Deum ebullitionibus, & quasi influxibus effluxibusque, licebit dico, hunc in modum Toto, quantus quantus est à parte rei, & essentialiter in se, quantusque ex parte nostra moduloque nostro, Deo magnificare Deum, amare Deum, exaltare Deum. Licebit Toto Deo, Deum velle, non tantum sibi, non tantum creatis omnibus, etiam possibilibus, sed etiam ipsimet Deo, imò maxime ipsimet Deo, agnoscendo & confitendo Deum Deo, laudando Deum Deo, appetendo Deum totum, toti, & toto Deo, dignificando Deum totum, toto Deo, totaque dignitate & dignificatione Dei, zelando Deum totum, toto Deo, & toti Deo, ambiendo & amplexando Deum totum, toto Deo, offerendo Deum totum, toti & toto Deo, elargiendo toti Deo, Deum totum, toto Deo, tota ejus in seipsum largitate, profusione, propensione, prodigalitate. Beatificando Deum tota beatitudine & beatificatione Dei quàm seipsum beatum facit, quàm ipse in seipso, ex seipso, seipso beatus est. Possidendo Deum totum, toto Deo, fruendo Deo, toto ipso Deo, totaque fruitione Dei. Congratulando & congaudendo totum Deum toti Deo, toto Deo, totis bonis ejus, totis gaudiis ejus, totis gratulationibus ejus, quibus ille gaudet & congaudet, gratulatur & congratulatur seipsum Totum sibi, nempe Pater & Filius & Spiritus Sanctus: qui est unus super omnia benedictus Deus in sæcula.

O admirandam occupationem creaturæ in Deo! ô stupendam conjunctionem! ô ineffabilem communicationem! ô piè præsumptuosam usurpationem! ô incogitabilem Dei ad suam

L 5

crea-

creaturam dignationem & inclinationem! δ excessivam creaturæ sublimationem! Quis capiat, quis eloquatur, quis attentare præsumat, usque eo, usque aded creaturam subintrare suum creatorem, usque aded illam se Deum ipsum facere, se in Deo deperdere, seu in Deum transmutare, ut jam quasi omni perfectione Dei perfecta fit, omni bonitate Dei bona fit, omni Charitate Dei amet, aut etiam amor fit. Omni Sapientia Dei sapiat, omni voluntate Dei velit, omni potentia Dei potens fit. Omni justitiâ Dei justa fit, omni misericordiâ Dei misericors fit. omni Divinitate Dei Divina fit & Deus quodam modo fit, & quidem ipsi Deo fit. Quid aliud faciunt, quid aliud habent, quid aliud sunt beati, quando sunt Beati? Quid aliud est Deus, quando est Deus, & quo est Deus, nisi quia ipsi sibi omnia sua totus est Deus. At Deus est sibi essentialiter & naturaliter & necessariè Deus. Animæ autem & creaturæ, anima quoque & creatura, est Deo, est in Deo, est ex Deo, est propter Deum, dilectione, voluntate, intentione, charitatis ardore, est Deus, voluntariè est Deus, convertibiliter est Deus, cum formidine amissionis, cum horrore abjectionis, cum metu expulsionis & directionis est DEUS. Talis est enim de lege absoluta, imò & ordinariâ hujus vitæ status: ut nunquam liceat esse absque metu & timore, ut semper opus sit salutem æternam operari nos cum tremore. Verumtamen non derelinquit Deus, nisi derelinquentes se.

Psal. 70. 14. Ego autem semper sperabo in te Domine & adjiciam super omnem laudem tuam, Os meum annuntiabit justitiam tuam, tota die salutare tuum. Introibo

troibo in potentias Domini. Domine memorabor justitiam tuam solius. Deus docuisti me à juventute mea & usque nunc pronuntiabo mirabilia tua. Et usque in senectam & senium Deus ne derelinquas me: Donec annuntiem brachium tuum generationi omni quæ ventura est. Potentiam tuam & Justitiam tuam Deus usque in altissima quæ fecisti magnalia. Deus quis similis tibi? Nemo Domine nemo, neque in Cælo sursum, neque in terra deorsum, sed tamen qui diligit Dominum, ejus anima cognoscet nimis, & pascetur de divitiis omnibus Domini Dei sui, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet; quia Dominus humiles spiritu salvabit, & propè est omnibus in toto corde requirentibus eum. Et ponet os juxta se, qui autem adhæret Deo, unus spiritus est cum eo. Et tunc exaltabitur sicut unicornis cornu meum, & senectus mea in misericordia uberi. Neque hoc solum verum qui plantati sunt in domo Domini, in atriis domus Dei nostri florebut, & adhuc multiplicabuntur in senectâ uberi. Non enim potest senectus uber non esse, cui datur in misericordia uberi esse.

Non ergo gravetur virtus omnis, neque animus succumbat corpori, sed quantumvis domus nostra hujus temporis dissolvi incipiat, & minetur ruinam, ob hoc ipsum anima solutior, & quasi mox educenda sit de custodia ad confitendum nomini Domini, respiret in misericordias Domini: & levans se super se, jam nunc incipiat consuescere apud Dominum esse, cum Domino esse, in Domino esse. Sit ei diversorium in templo, sit colloquium in prece, sit vita in jejunio: & dierum noctiumque temporibus indefesso

Psal. 91. 11.

fesso

fesso devotionis obsequio, quamvis corporis agnoscat sentietque senectutem, pietatis tamen nesciat ætatem. Imò tanto solutiori & solertiori in Deum festinet appetitu, in Deo maneat sedulitate, ex Deo ditescat cupiditate, hauriat totum Deum studio: sibi pereat, Deo sit, & vivat plenitudine: ut jam nunc assuescat ad ea officia in terris, quibus non ita multo post distinebitur, & beatificabitur per totam æternitatem in cælis: jam hic ditescat Deo, saginetur, pinguescat Deo tota, fiatque totus ac solus Deus, qui in proximo tam illi, quam electis omnibus, futurus est omnia in omnibus, atque per omnia & super omnia Deus.

Quæris. Quomodo fiet istud? Ad quod dico, & compendiosissimè dico, sed scienti amanter, & amanti scienter Deum dico. Dic ergo.

Sanctissima Trinitas unus Deus & Pater noster, qui es in cælis Tote te, (toto me) sanctificetur nomen tuum. Adveniat Regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terra. Vel ita brevius. Deus meus Toto te, amo te. Vel ita. Deus, Toto Te, volo, gaudeo, gratulor, elargior. Tibi omnia tua. omnia digna te, dignè te. Toto Te Domine, Te volo Tibi, & mihi, & omnibus propter Te.

Hæc similiave in sensu suo supra jam explicato, dic millies in horas, ad singulas spirationes spira in vita, & Totus Deus, erit toties, erit tantus, erit totus, erit Deus, erit tantum à Te (quasi tamen non à Te, sed à Deo ipso se) erit inquam volitus, laudatus, amatus, exaltatus, glorificatus, donatus, dotatus, totalisatus, essentiatu, gratulatus, & existentiatu? quantum est, & quan-

quantus est, ipse ex seipso realiter sibi, & quotquot habet in se, ex se, eminenter, formaliter, essentialiter, identicè, æquivalentia omni multitudini, ab ipso se cogitabili.

Et est ne aliqua possibilis cupiditas, aut avaritia, aut fames sitisve tanta, quam non expleat Deus totalitate sua? Et potestne vel in aliquo, vel in ipso etiam Divino corde enasci desiderium, desideriique simul implemendi majus Dei, quam hoc, per quod, ipsi Deo, ipso Deo, & desideratur, & desideratus donatur, totus DEUS. Potestne glorificatio & exaltatio Dei, vel ab aliquo, vel ab ipsius etiam Dei affectu & studio fieri major, uberior, expletior, quam hæc, per quam totus ipse Deus ipso toto Deo glorificatur & exaltatur? Nunquid nam videtis ô Animæ: quia *omnis locus*, (etiam ipsa essentia Dei abyssus *Deut. 11. 42.* ipseque quantus est Deus) quemcunque voluntatis & intentionis vestræ: Amoris, desiderii, studii, conatusque vestri, *pes calcaverit, vester erit*, vestra possessio erit, vester thesaurus erit, vester thesaurorum cœlestium oceanus imò abyssus erit. *Ponite ergo corda, & desideria vestra, in virtute, & liberalitate immensa Domini Dei vestri: & ne deficiatis. Congregate sicut in utre* (nam quid est aliud cor hominis & creaturæ cujusvis, ad divitias & liberalitatem Domini) *aquas maris, & haurite de abyssis Domini thesauros, quoniam Dominus est ponens in thesauris abyssos, qui exhauriri non poterunt in æternum.*

Psal. 47. 14.

Psal. 32. 7.

PRO-